Heuponderzoek

Voorbereiding

- Laat de patiënt het onderlijf geheel ontbloten: de onderbroek mag aanblijven.
- Let steeds op links-rechts verschillen tijdens het onderzoek.

Toelichting

Inspectie, staand

- Laat de patiënt zo mogelijk staan:
    - inspecteer ventraal de bekkenstand: staan de spinae iliacae anterior superior horizontaal?
    - inspecteer van lateraal de stand van heup, knie en enkel: loopt de loodlijn door trochanter major, fibulakop en malleolus lateralis?
    - inspecteer van dorsaal de bekkenstand: staan de spinae iliacae posterior horizontaal?
- Inspecteer de weke delen:
    - huid: zwelling, verkleuring, littekens?
    - spiercontouren: links en rechts gelijk?
- Inspecteer looppatroon.
- Stabiliteitsonderzoek (op indicatie)
    - Laat patiënt rechtop op één been staan, het andere been met 90° gebogen in heup en knie, beoordeel de stand na 30 seconden.
    - Uitzakken van heup (niet het standbeen) > symptoom van Trendelenburg.
    - Compenseren van uitzakken heup door overhellen over het standbeen heen > symptoom van Duchenne.

Bewegingsonderzoek, liggend, actief, vergelijk links en rechts

- Vraag de patiënt op de rug te gaan liggen.
- Flexie: Fixeer het niet aangedane been met de hand boven de knie op de onderzoeksbank, laat de knie van het aangedane been naar de neus bewegen.
- Abductie: Laat het been, gestrekt met de tenen naar boven, naar lateraal bewegen.
- Adductie: Pak de hiel van het been en hef het been, blijf de hiel ondersteunen, laat het been, gestrekt met de tenen naar boven, over het andere been naar de tegenoverliggende zijde brengen.

HUISARTSOPLEIDING NEDERLAND

Heuponderzoek

Toelichting (vervolg)

- Vraag de patiënt op de buik te gaan liggen (kan aan het einde gecombineerd worden met andere testen).
- Extensie: Fixeer het bekken met de platte hand op de onderzoeksbank, laat het been, met de tenen naar beneden, gestekt optillen.

Bewegingsonderzoek, liggend, passief, vergelijk links en rechts

- Vraag de patiënt op de rug te gaan liggen.
- Flexie: Omvat met de ene hand het been onder de knie en met de andere hand de enkel, beweeg de gebogen knie omhoog richting buik.
- Exorotatie: Houdt het been in 90° flexie, fixeer het been in deze positie met de ene hand op de knie en de andere hand rond de calcaneus, beweeg de voet naar mediaal en terug.
- Endorotatie: Houdt het been in dezelfde positie beweeg de voet naar lateraal en terug.
- Leg het been terug op de onderzoeksbank.
- Abductie: Omvat met de ene hand de enkel en fixeer met de andere hand de crista iliaca, breng het gestrekte been naar buiten en weer terug.
- Adductie: Omvat met de ene hand de hiel van het te onderzoeken been en hef met de andere hand het andere been gestrekt omhoog, breng het te onderzoeken been gestrekt onder het geheven been door over de mediaanlijn en terug: adductie.
- Vraag de patiënt op de buik te gaan liggen en het te onderzoeken been te strekken met de tenen naar beneden (kan aan het einde gecombineerd worden met andere testen).
- Extensie: Fixeer het bekken met de platte hand op de onderzoeksbank, omvat het midcentrale deel van het bovenbeen, til het been op

Weerstandtesten, liggend, vergelijk links en rechts

- Vraag de patiënt op de rug te gaan liggen.
- Flexie: Vraag de patiënt de voet op de onderzoeksbank te zetten, omvat de bovenzijde van de knie met 1 of beide handen, vraag de patiënt de knie naar de neus te brengen, houdt de beweging tegen.
- Abductie: Omvat de beide enkels aan de laterale zijde, vraag de patiënt het gestrekte been naar lateraal te bewegen, houdt de beweging tegen.
- Adductie: Omvat de beide enkels aan de mediale zijde, vraag de patiënt het been naar mediaal te bewegen, houdt de beweging tegen.

Heuponderzoek

Toelichting (vervolg)

- Vraag de patiënt op de buik te gaan liggen en het te onderzoeken been te strekken met de tenen naar beneden (kan aan het einde gecombineerd worden met andere testen)
- Extensie: Fixeer het bekken met de platte hand op de onderzoeksbank, leg de andere hand op de knieholte, vraag de patiënt het been gestrekt te heffen, houdt de beweging tegen.

Palpatie

- Vraag de patiënt op de rug te gaan liggen.
- Palpeer bij trochanter major naar pijn en/of zwelling van bursa trochanterica.
- Flecteer en abduceer heup licht, palpeer de aanhechting van de mm. Adductor longus en magnus aan het os pubis.
- Vraag de patiënt op de buik te gaan liggen (alle testen in buiklig kunnen nu achter elkaar gedaan worden).
- Palpeer de aanhechting van de hamstrings aan de tuber ischiadicus.

Nazorg

Voorlichten

Beleid volgens bevindingen.

Literatuur

De Jongh TOH, e.a. Fysische diagnostiek. Bohn, Stafleu van Loghum, Houten 2015.

HUISARTSOPLEIDING NEDERLAND